

Wydział Polityki Społecznej
Centrum Dialogu Społecznego i Wolontariatu
Urzędu Miasta w Tomaszowie Mazowieckim

SPRAWOZDANIE
z realizacji
Miejskiego Systemu Wspierania
Aktywności Seniorów
na lata 2009 – 2015
„Tomaszów dla Seniorów”
za rok 2013

Tomaszów Mazowiecki

Marzec 2014

W dniu 26 sierpnia 2009 roku Rada Miejska Tomaszowa Mazowieckiego przyjęła Uchwałę Nr XLV/403/09 w sprawie przyjęcia **Miejskiego Systemu Wspierania Aktywności Seniorów na lata 2009 – 2015 pn. „Tomaszów dla Seniorów”** i zobligowała Prezydenta Miasta do przedkładania sprawozdania z wykonania uchwały do końca I kwartału każdego roku.

Zgodnie z założeniami dokumentu strategicznego Miasta Tomaszowa Mazowieckiego w ciągu ostatnich lat rozwijała działania na rzecz osób starszych, jednocześnie włączając w ich realizację różne podmioty merytorycznie związane z danymi tematami, w tym placówki kultury i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Głównym założeniem było bowiem pozostawienie w rękach samorządu przede wszystkim koordynacji tematu oraz prowadzenia działań wspierających (dotacje na realizację zadań publicznych, wsparcie finansowe, lokalowe, sprzętowe i inne). Natomiast realizacja działań „w terenie” zostaje stopniowo przekierowana na podmioty bezpośrednio zaangażowane i będące specjalistami w danych dziedzinach.

Wśród działań prowadzonych bezpośrednio przez Wydział Polityki Społecznej oraz wspierające go Centrum Dialogu Społecznego i Wolontariatu wymienić należy:

1. Projekt „Kawka za złotówkę”

Działanie to kontynuowane jest na wniosek tomaszowskich seniorów, którzy bardzo chętnie korzystają z możliwości wizyty w kawiarni za symboliczną złotówkę. W 2013 roku w akcji uczestniczyły dwie firmy, które przejmowały pozostałe koszty i w ten sposób włączyły się w temat aktywizacji osób starszych na terenie Tomaszowa Mazowieckiego.

Od stycznia do czerwca 2013 roku tomaszowscy seniorzy korzystali z „kawki” w Tomaszowskiej Spółdzielni Socjalnej „IMPULS”, która zadeklarowała 30 biletów miesięcznie – wydano 107 biletów.

Od stycznia do grudnia 2013 roku akcję realizowała kawiarnia „...i cafe” przy WKCh SCh TOMY, której właściciele zadeklarowali 60 sztuk talonów miesięcznie, z których ogółem skorzystało 718 osób.

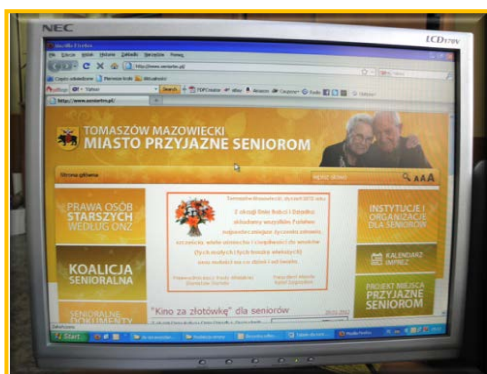
Ogółem w 2013 roku wydano 825 talonów na „Kawkę za złotówkę”.

Począwszy od miesiąca listopada wprowadzono zasadę, że comiesięcznie 10 biletów przekazywanych jest do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na potrzeby klientów oraz członków dwóch klubów senioralnych.

Talony przygotowane były przez realizatora projektu – Wydział Polityki Społecznej.

2. Senioralny serwis internetowy

Od 2010 roku Wydział Polityki Społecznej Urzędu Miasta prowadzi stronę internetową przeznaczoną dla tomaszowskich seniorów - **seniortm.pl**. Obok stałych zakładek zawierających m.in. informacje o prawach osób starszych, informacje o instytucjach i organizacjach działających na rzecz seniorów, zawiera on rubrykę „Aktualności”, w której prezentowane są bieżące działania realizowane na terenie miasta, ukierunkowane na potrzeby osób starszych.

W roku 2013 roku w serwisie informowaliśmy m. in. o konkursach ogłoszonych przez różne instytucje i podmioty III sektora dla organizacji i grup senioralnych, o imprezach organizowanych przez lub dla seniorów i ich rodzin, o badaniach profilaktycznych realizowanych

na naszym terenie, ofertach wypoczynkowych, szkoleniowych i komercyjnych przygotowywanych specjalnie dla osób starszych, o prowadzonych dyżurach prawnych. Zachęcaliśmy seniorów do konsultowania opracowywanych dokumentów strategicznych. Publikowaliśmy także informacje o działaniach realizowanych w tomaszowskich organizacjach i klubach senioralnych.

Utrzymanie strony finansowane było ze środków Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

3. „Kurier niecodzienny”

We wrześniu 2013 roku Wydział Polityki Społecznej opracował i wydał publikację pod tytułem „Kurier Niecodzienny” w nakładzie 1000 sztuk, zawierającą informacje o różnych działaniach realizowanych w ostatnich latach. Również kwestie senioralne zostały poruszone w dwóch artykułach pt. „I co dalej seniorzy?” oraz „Dom Dziennego Pobytu”.

4. Materiały promocyjne

W latach ubiegłych pojawiła się konieczność przygotowania zestawu gadżetów, które odpowiadałyby potrzebom osób starszych. Materiały te stanowią drobne podarunki wykorzystywane podczas licznych imprez i akcji senioralnych, podczas obchodów jubileuszowych.

W 2013 roku zamówione zostały specjalne linijki z lupą ułatwiające czytanie, pudełeczka do porcjowania leków oraz portfeliki zapinane na nadgarstku umożliwiające przenoszenie w sposób bezpieczny niewielkich kwot pieniędzy.

Gadżety przekazano m. in. do Klubu Seniora 50+, do MOPS (dla członków nowych klubów senioralnych), do Powiatowego Stowarzyszenia Emerytów, Rencistów i Inwalidów (jako nagrody dla aktywnie działających seniorów, w tym włączających się w wolontariat), do Miejskiej Biblioteki Publicznej (jako nagrody podczas zabaw i konkursów senioralnych).

5. Wsparcie organizacji pozarządowych

W 2013 roku, analogicznie do lat poprzednich, ogłoszone zostały konkursy na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe. Wiedza i doświadczenie III sektora wspierane dofinansowaniem ze środków publicznych pozwala na realizację zadań własnych Gminy Miasto Tomaszów Mazowiecki na wysokim poziomie. W ten sposób wspierane są również organizacje działające na rzecz aktywności seniorów oraz wspomagające osoby z chorobami przewlekłymi i nowotworowymi, w których wielu członków i podopiecznych to osoby starsze.

Organizacje pozarządowe realizują bardzo szerokie spektrum działań na rzecz osób starszych: wyjazdy i imprezy integracyjne, warsztaty edukacyjne i aktywizacyjne, akcje rekreacyjno – sportowe i wiele innych.

Podmioty III sektora reprezentujące środowisko senioralne w Tomaszowie Mazowieckim to:

- ✓ Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku
- ✓ Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- ✓ Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów,
- ✓ Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko Powiatowy,
- ✓ Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Nr 2,
- ✓ Tomaszowskie Stowarzyszenie Amazonek.

Poszczególne organizacje otrzymały w 2013 roku następujące kwoty dofinansowania:

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Kwota dotacji
1.	Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku	Aktywizacja i integracja społeczna osób starszych, stymulowanie ich rozwoju osobowego oraz psychicznej i fizycznej sprawności poprzez prowadzenie działalności edukacyjnej, włączenie do kształcenia ustawicznego, działalności kulturalnej, twórczej i krajoznawczo – turystycznej, a także propagowanie zdrowego stylu życia	34.000,00 zł
2.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Rozwój różnorodnych form integracji społecznej osób starszych z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego, działania aktywizujących i wspierających środowisko seniorów	7.500,00 zł
3.	Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów		7.500,00 zł
4.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Oddział Miejsko - Powiatowy	Prowadzenie działań mających na celu edukację i poradnictwo diabetologiczne oraz propagowanie zdrowego stylu życia wśród mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego	8.500,00 zł
5.	Polskie Stowarzyszenie Diabetyków Koło Miejskie Nr 2		6.500,00 zł

6.	Tomaszowskie Stowarzyszenie AMAZONEK	Prowadzenie działań polegających na świadczeniu usług socjalnych, mających na celu integrację kobiet po mastektomii z terenu miasta Tomaszowa Mazowieckiego	5.000,00 zł
7.		Działania na rzecz integracji i zwiększania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym na terenie miasta Tomaszowa Mazowieckiego	4.500,00 zł
		RAZEM	73.500,00 zł

W ramach przyznanych dotacji organizacji senioralne realizowały następujące działania:

- Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku
Organizacja podejmowała działania obejmujące 210 osób starszych. Odbływały się m. in.:
 - ✓ zajęcia komputerowe dla 37 osób – 120 godzin;
 - ✓ lektoraty z języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego dla 64 osób w sześciu grupach szkoleniowych każda po 60 godzin;
 - ✓ zajęcia wokalne 1 raz w tygodniu dla 20 osób;
 - ✓ zajęcia plastyczne 1 raz w tygodniu dla 28 osób;
 - ✓ zajęcia tańca relaksacyjno – terapeutycznego 1 raz w tygodniu dla około 20 osób – 64 godziny zajęć;
 - ✓ koncert na powitanie lata i zakończenie roku akademickiego;
 - ✓ wykład inauguracyjny nowy rok akademicki;
 - ✓ imprezy integracyjne: spotkania urodzinowe (od 55 do 85 osób), spotkanie wigilijne (129 osób);
 - ✓ wycieczka do Krakowa dla 50 osób.
 Ogółem koszt realizacji zadania wyniósł 66.010,60 zł (w tym 34.000,00 zł dotacji, 32.010,60 zł środków własnych).
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów:
Związek podejmował działania, które obejmowały swoim zasięgiem ponad 900 osób starszych. Odbływały się m. in.:
 - ✓ cykliczne spotkania integracyjne (2 razy w miesiącu), podczas których omawiano kwestie organizacyjne i tematy ważne dla seniorów, zapraszano ciekawych ludzi; ogółem zrealizowano 20 spotkań (dla 915 osób);

- ✓ spotkania w formie terapii zajęciowej usprawniające i integrujące osoby starsze – 27 spotkań grupowych;
- ✓ spotkania okolicznościowe z okazji Dnia Inwalidy (120 osób), Dnia Seniora (140 osób), Świąt Bożego Narodzenia (140 osób), potańcówki (80 osób);
- ✓ wyjazdy i wycieczki integracyjne: 2 turnusy w Ustroniu Morskim (dla 100 osób), spotkania grillowe (80 osób), marsze z kijkami (80 osób), wyjazdy do teatru (100 osób);
- ✓ zajęcia na basenie (2 razy w tygodniu);
- ✓ bezpłatny kurs komputerowy (1 raz w tygodniu).

Ogółem koszt realizacji zadania wyniósł 84.241,61 zł (w tym 7.500,00 zł dotacji, 76.741,61 zł środków własnych).

- Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów

Stowarzyszenie podejmowało działania skierowane do ponad 200 osób starszych zamieszkujących w Tomaszowie Mazowieckim (organizacja obejmuje swoim działaniem seniorów z terenu całego powiatu). Odbływały się m. in.:

- ✓ integracyjne spotkania czwartkowe - 21 spotkań;
- ✓ spotkania okolicznościowe z okazji Dnia Inwalidy (204 osoby), Dnia Seniora (184 osoby), Świąt Bożego Narodzenia (144 osoby);
- ✓ 4 wyjazdy do Uniejowa;
- ✓ marsz z kijkami (200 osób).

Ogółem koszt realizacji zadania wyniósł 30.867,15 zł (w tym 7.500,00 zł dotacji, 23.367,15 zł środków własnych).

Podobnie jak w latach ubiegłych organizacje pozarządowe zwracały się z prośbą do Miasta Tomaszowa Mazowieckiego o wsparcie zakupu nagród i przygotowanie dyplomów gratulacyjnych dla najbardziej zasłużonych członków, w celu uhonorowania tych osób podczas obchodów Międzynarodowego Dnia Osób Starszych oraz Dnia Seniora. Również w 2013 roku Miasto Tomaszów Mazowiecki włączyło się w nagrodzenie seniorów za ich dokonania.

Jednym z kolejnych działań realizowanych wspólnie przez Miasto Tomaszów Mazowiecki oraz III sektor jest Piknik Organizacji Pozarządowych „LOKALNI NIEBANALNI”, który odbył się w niedzielę 8 września 2013 roku. Już po raz szósty na przystani OSiR- u zjawiała się rekordowa liczba ponad 50 organizacji pozarządowych i grup nieformalnych oraz bardzo wielu mieszkańców miasta. Celem pikniku jest m.in. promowanie aktywności społecznej i idei wolontariatu oraz prezentacja działalności i dorobku trzeciego sektora, a organizacje senioralne włączają się aktywnie we wszystkie działania.

W 2013 roku po raz pierwszy przeprowadzono Konkurs Kreatywności Społecznej „LOKALNI NIEBANALNI”, w którym nagrodzono tomaszowskich działaczy społecznych w kategoriach: **Inicjatywa Społeczna 2013** – Tomaszowski Uniwersytet Trzeciego Wieku za Akademię Międzypokoleniową, **Partnerstwo Społeczne** – KCH SCH TOMY za Międzynarodowy Festiwal Wolontariatu Kontakt 2013 oraz **Koordinator Wolontariatu** - Robert Pietraszewski i Antoni Smolarek. W trakcie pikniku przeprowadzona została gra „Lokomotywa”. Zadaniem wszystkich osób chętnych do uczestniczenia w niej było odwiedzenie sześciu stanowisk promocyjnych na podstawie wcześniej wylosowanej mapki. Wśród uczestników gry rozlosowano nagrody ufundowane przez organizacje pozarządowe oraz przez Prezydenta Miasta Tomaszowa Mazowieckiego. Przeprowadzono także otwartą akcję badań mammograficznych, akcję oddania krwi oraz poradnictwo ekspertów z Centrum Promocji i Rozwoju

Inicjatyw Obywatelskich OPUS. Gwiazdą wieczoru był MEZO, którego koncert zgromadził wiele osób.

Jedną z najaktywniejszych grup podczas Pikniku, po raz kolejny, stanowili tomaszowscy seniorzy.

6. Wolontariat

W 2013 roku prowadzone były dalsze działania na rzecz promocji wolontariatu osób starszych. Najszerzej włączyło się w nie Powiatowe Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów, którego przedstawiciele udzielali się w działalności na rzecz:

- ✓ dzieci z Przedszkola Nr 3, gdzie w każdy czwartek prowadzili akcje czytelnicze,
- ✓ seniorów z Domu Pomocy Społecznej przy ul. Farbiarskiej, gdzie kilka razy do roku prezentowali występy artystyczne.

W zakresie wolontariatu indywidualnego prowadzonego w CDSiW obecnie na wsparcie oczekują trzy osoby starsze, jednak ze względu na wysokie wymagania zgłaszających wyszukanie odpowiednich wolontariuszy jest bardzo utrudnione.

7. Spotkania wigilijne

W dniu 16 grudnia 2013 r. zorganizowana została kolacja wigilijna dla 70 osób starszych, samotnych i potrzebujących wsparcia. Do współpracy w tym przedsięwzięciu zainicjowanym przez Wydział Polityki Społecznej i Centrum Dialogu Społecznego i Wolontariatu zaproszono Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Stowarzyszenie Abstynenckie „AZYL” oraz Polski Czerwony Krzyż. W spotkaniu uczestniczyło 70 podopiecznych MOPS-u. Grupa Poetycko – Muzyczna „Na Trzeźwo” działająca przy Stowarzyszeniu „AZYL” przygotowała nastrojowy program artystyczny utrzymany w klimacie świątecznym. Wszyscy uczestnicy otrzymali świąteczne paczki złożone z artykułów spożywczych. Całość środków przeznaczonych na realizację przedsięwzięcia pochodziła z budżetu Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

W dniu 18
odbyła się kolacja

grudnia 2013 roku
wigilijna dla członków

Klubu Seniora 50+, funkcjonującego przy Gimnazjum Nr 6. Uroczystość uświetnił występ uczniów ze Społecznego Ogniska Muzycznego oraz Państwowej Szkoły Muzycznej. Młodzi wykonawcy zaprezentowali koncert kolęd.

Współpraca z Klubem Seniora 50 + trwa już od 5 lat. W 2013 roku obchodzili jubileusz pięciolecia działalności. Członkowie Klubu spotykają się ze znanymi osobami, organizują wycieczki i ogniska, wspólnie przygotowują spotkania świąteczne i okolicznościowe. Aktywna działalność Klubu stanowiła przesłankę do wdrożenia w życie inicjatywy dotyczącej integracji osób starszych poprzez powstawanie lokalnych, osiedlowych klubów senioralnych.

Udzielono wsparcia finansowego na przygotowanie poczęstunku ze środków przeznaczonych na realizację programu senioralnego.

Kolejną grupą działań realizowanych na rzecz seniorów były akcje organizowane we współpracy z tomaszowskimi instytucjami kultury w ramach uroczystych obchodów Dnia Seniora, przypadających w listopadzie. Urząd Miasta podpisał z czterema placówkami porozumienia na przeprowadzenie działań kulturalno – edukacyjno – integracyjnych dla osób starszych. W akcję włączyły się: Miejski Ośrodek Kultury, Dzielnicowy Ośrodek Kultury, Ośrodek Kultury TKACZ oraz Miejska Biblioteka Publiczna.

Miejski Ośrodek Kultury zorganizował akcję pod hasłem „*Nie prześpij jesieni*”:

✓ W ramach cyklu „Środy z teatrem i telewizją” odbyły się trzy pokazy filmowe (6 listopada, 13 listopada, 4 grudnia 2013 r.): „Cacao choin” Teatru Telewizji, „Kolebka zakonu franciszkanów – Asyż” – film dokumentalny z serii „Klasztory polskie” oraz spektakl „Kwiaty dla Algernona”. Po każdym

pokazie prowadzona była dyskusja oraz poczęstunek.

- ✓ Integracyjne warsztaty kulinarne dla seniorów i ich wnuków pn. „Gotu...JEMY”, które odbyły się 17 listopada i 4 grudnia 2013 r. prowadzone były przez przedstawicielkę Muzeum Rozproszonego w Łodzi i dotyczyły promocji walorów zdrowotnych oraz smakowych warzyw, jak też przygotowywania staropolskich pierników świątecznych.

Dzielnicowy Ośrodek Kultury przeprowadził w okresie od 4 listopada do 12 grudnia 2013 r. projekt pod nazwą „3xS – Szalona Strefa Seniora”, w którym brała udział 20-to osobowa grupa seniorek. Głównym celem projektu była aktywizacja i zwiększenie poziomu świadomej samooceny i pewności siebie u kobiet uczestniczących w zajęciach. W ramach projektu przeprowadzono:

- ✓ Warsztat Strefy Piękna – spotkanie prowadzone przez konsultantkę kosmetyczną dotyczyło podstaw pielęgnacji cery oraz wykonywania makijażu,
- ✓ Warsztat Strefa Stylu – spotkanie prowadzone przez stylistkę i wizażystkę dotyczyło właściwego dobierania stroju, kolorów, fryzury oraz ukrywania mankamentów i eksponowania walorów własnej figury,
- ✓ Warsztat Strefa Ciała – spotkania z zakresu prawidłowego kształtowania postawy – prowadzona była gimnastyka,
- ✓ Warsztat Strefa Umysłu Piękna dotyczył kreowania własnego wizerunku i znaczenia tzw. „pierwszego wrażenia” – spotkanie poprowadziła studentka psychologii; warsztat wzbogacono o prezentację konsultantki kosmetycznej

i wizażystki, która przedstawiła paniom, jak niwelować oznaki zmęczenia i podkreślać swoją urodę za pomocą makijażu.

Następnie odbyła się dwudniowa sesja zdjęciowa uczestniczek projektu, a efektem było wydrukowanie kalendarza ze zdjęciami seniorek biorących udział w zajęciach.

W **Ośrodku Kultury TKACZ** przeprowadzono cykl działań pod hasłem „*Inspiracja do uśmiechu*”:

- ✓ „Piękną być” cz.1 – warsztaty tworzenia biżuterii z filcu (broszek, korali, naszyjników) prowadzone przez instruktorkę zajęć plastycznych połączone z prezentacją własnych prac uczestniczek; spotkanie odbyło się 13 listopada 2013 r.,
- ✓ „Piękną być” cz. 2 – pokaz i warsztaty tworzenia filcowych dodatków artystycznych do odzieży: szali, toreb w technice filcowania na mokro prowadzone przez artystkę zajmującą się tkaniną unikatową zorganizowane zostały w dniu 20 listopada 2013 r.,
- ✓ Występ muzyczno wokalny II Andrzejkowa Biesiada Artystyczna, który odbył się 27 listopada 2013 r. został zatytułowany „W krainie operetki i musicalu”, a 120 widzów wysłuchało znanych arii z „Barona Cygańskiego” i „Księżniczki Czardasza” oraz z filmów muzycznych w wykonaniu artystów scen operowych i operetkowych.

W **Miejskiej Bibliotece Publicznej** przeprowadzono działania w ramach projektu „*Senior potr@fi – kreatywność w bibliotece*”:

- ✓ w dniu 4 grudnia 2013 r. w Sali Koncertowej w siedzibie Oddziału dla Dzieci i Młodzieży odbył się występ kabaretu „Spóźniony Zapłon” z klubu seniora „Zgoda” ze Skierniewic, nagradzanego w wielu konkursach ogólnopolskich. Na widowni gościli seniorzy z Domów Pomocy Społecznej, Domu Dziennego Pobytu, Klubu Seniora „Pasja” i wielu innych. Organizatorzy przygotowali również gry i zabawy w formie teleturniejów „Jaka to melodia” i „Familiada” oraz słodki poczęstunek.
- ✓ w dniu 12 grudnia odbył się uroczysty koncert piosenki literackiej i kabaretowej Wojtka Gęsickiego – barda, artysty estradowego, autora piosenek i kompozytora z towarzyszeniem wybitnego akordeonisty – Rafała Grzaka. Występ obejrzeli seniorzy z Tomaszowskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Domów Pomocy Społecznej oraz klubów senioralnych.

Wszystkie powyższe działania sfinansowane zostały ze środków Miasta Tomaszowa Mazowieckiego.

Szeroki zakres działalności na rzecz seniorów prowadził także **Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej**. Była to zarówno pomoc systemowa, jak również działania aktywizacyjne, opiekuńcze i integracyjne.

W 2013 roku pomocą finansową objęto 35 osób. Wsparcie to przeznaczone było m. in. na zakup opału, leków i żywności. W grupie tej znalazło się 16 osób, których dochód przekraczał kryterium wskazane w ustawie o pomocy społecznej, a przyznane świadczenie wynikało ze szczególnych okoliczności losowych.

Tomaszowscy seniorzy (13 osób) korzystali również z posiłków w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, w tym posiłków dowożonych do miejsca zamieszkania. Natomiast 46 osób zostało zakwalifikowanych do spożywania gorącego posiłku na terenie DPS za pełną odpłatnością zainteresowanych.

Osoby starsze, które pomimo osiągnięcia wieku emerytalnego, nie posiadają prawa do świadczeń z ZUS-u są obejmowane zasiłkami stałymi, zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej – z zasiłków tych skorzystało w 2013 r. 19 osób.

Wśród innych form pomocy wymienić należy także:

- ✓ wydanie 26 decyzji na objęcie usługami opiekuńczymi osób starszych,
- ✓ udzielenie porad prawnych 39 seniorom,
- ✓ wdrożenie 19 procedur „Niebieskiej Karty” w środowiskach, gdzie ofiarami przemocy były osoby starsze; zapewnienie pokrzywdzonym pomocy psychologicznej i prawnej.

W 2013 roku zakończono etap zbierania danych w ramach badania ankietowego sytuacji życiowej osób powyżej 75 roku życia. Na podstawie przetworzonych informacji został opracowany Raport z badania „Diagnoza sytuacji osób starszych w Tomaszowie Mazowieckim”. Przebadano 1456 osób. Materiał ten będzie stanowił podstawę do poprawy poziomu usług społecznych świadczonych na rzecz osób starszych, jak również do wypracowania systemów i standardów pomocy na rzecz seniorów.

Wśród działań aktywizujących i integrujących osoby starsze, które prowadził w 2013 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej należy szczególnie podkreślić

inicjowanie powstawania klubów senioralnych oraz działalność Domu Dziennego Pobytu.

W dniu 11 lutego 2013 roku rozpoczął działalność Dom Dziennego Pobytu dla emerytów i niepracujących inwalidów. Jest on przygotowany dla 30 osób, a na dzień 31 grudnia 2013 roku korzystało z zajęć 27 osób (2 osoby zrezygnowały ze względów zdrowotnych, 1 osoba zmarła). Placówka działa od poniedziałku do piątku w godzinach 7.30 – 15.30. Uczestnicy Domu ponoszą odpłatność uzależnioną od dochodu:

- ✓ 2 osoby korzystały nieodpłatnie,
- ✓ 1 osoba – 10 % odpłatności,
- ✓ 4 osoby – 15 % odpłatności,
- ✓ 12 osób – 20% odpłatności,
- ✓ 6 osób – 30 % odpłatności,
- ✓ 1 osoba – 40 % odpłatności,
- ✓ 1 osoba – 60 % odpłatności.

Podopieczni Domu mieli możliwość skorzystania z posiłków, oferowanych przez Tomaszowską Spółdzielnię Socjalną „IMPULS” – koszt całkowity jednego posiłku to 8,60 zł. Również opłaty za posiłki są uzależnione od dochodu. Z posiłków skorzystały 24 osoby (6 osób bezpłatnie, 1 osoba – 30% odpłatności, 2 osoby – 40%, 5 osób – 50%, 10 osób – 100%).

Podopieczni Domu uczestniczyli aktywnie w życiu kulturalnym miasta: zwiedzali Muzeum im. A. hr. Ostrowskiego, odwiedzali czytelnię Miejskiej Biblioteki Publicznej i Ośrodek Kultury TKACZ. Brali również udział w wycieczkach do Teatru Muzycznego w Łodzi, do Rezerwatu Niebieskie Źródła, do Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW Arboretum w Rogowie, do Spały i Inowłódza, do Ośrodka Hodowli Żubrów w Smardzewicach i Grot Nagórzyckich.

W ramach współpracy z tomaszowskimi placówkami i instytucjami Dom Dziennego Pobytu gościł: dzieci z Przedszkola „Promyczek” i Przedszkola Nr 2, uczniów Gimnazjum Nr 3 i Państwowej Szkoły Muzycznej. Odbyły się także wystawy prac Stowarzyszenia Amatorów Plastyków

i p. Mirosławy Płachety oraz warsztaty twórcze przygotowane przez Miejski Ośrodek

Kultury. W ramach arteterapii prowadzone były zajęcia z malarstwa, rękodzieła, muzykoterapii, biblioterapii oraz filmoterapii.

Uczestnicy mieli też do dyspozycji pokój dzienny wyposażony w sprzęt audiowizualny i podręczną biblioteczkę oraz jadalnię służącą też do prowadzenia zajęć plastycznych.

W placówce prowadzone były także warsztaty z terapeutą na temat integracji grupy, pozytywnego myślenia, postaw asertywnych, przypadłości wieku starszego, mechanizmów uzależnień. Przeprowadzono również praktyczne ćwiczenia z podstawowych procesów poznawczych, mające na celu polepszenie sprawności umysłowej seniorów. Dodatkowo w każdą środę odbywały się dyżury pracownika socjalnego i pielęgniarki.

W ramach poprawy sprawności fizycznej seniorów zorganizowana była codzienna gimnastyka oraz dostęp do salki rekreacyjnej wyposażonej w rowery stacjonarne, orbit rek, bieżnię. Seniorzy korzystali też ze spacerów oraz z wypoczynku w ogrodzie z altaną.

Dla uczestników, którzy mają problemy z chodzeniem, MOPS zorganizował dojazd.

Kolejnym działaniem aktywizującym osoby starsze, podejmowanym przez MOPS, było inicjowanie powstawania klubów senioralnych.

Pod koniec 2012 roku powstał Klub Seniora PASJA z siedzibą w Zespole Szkół Nr 4. Grupa ta rozwinęła zakres swoich działań w 2013 roku. Przeprowadzono m. in.:

- ✓ wycieczki do Muzeum im. A. hr. Ostrowskiego, do Uniejowa na baseny termalne, do Leśnego Zakładu Doświadczalnego SGGW Arboretum w Rogowie,
- ✓ zabawę karnawałową, zabawę z okazji Dnia Kobiet, wieczorki taneczne i piosenek biesiadnych, ogniska, obchody Dnia Seniora,
- ✓ wyjazdy na turnusy rehabilitacyjne do Dźwiżyna, każdy dla 50 osób, na warsztaty żeglarskie w Giżycku dla 20 osób, na warsztaty „Wolontariat bez granic” w Pucku dla 8 osób, na warsztaty terapeutyczne w Dubiu dla 50 osób,
- ✓ warsztaty twórcze,
- ✓ spotkania z:
 - Powiatowym Rzecznikiem Praw Konsumenta,

- przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji,
- Dyrektorem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- ciekawymi ludźmi,
- specjalistą psychologiem

oraz 6 spotkań organizacyjnych.

Obecnie grupa liczy około 100 osób.

Sukces Klubu Seniora PASJA spowodował, że we wrześniu 2013 podjęto działania zmierzające do powstania kolejnego klubu. W dniu 25 września 2013 r. odbyło się spotkanie inauguracyjne grupy scentralizowanej wokół Szkoły Podstawowej Nr 1. Klub przyjął nazwę „Słoneczna Jedyńka” i stopniowo liczba jego członków zwiększała się. Pod koniec roku liczył on już blisko 70 osób. W Klubie Seniora „Słoneczna Jedyńka” odbyły się m. in.:

- ✓ spotkanie z dietetykiem,
 - ✓ spotkanie z Powiatowym Rzecznikiem Praw Konsumenta,
 - ✓ spotkanie z oficerem prasowym Komendy Powiatowej Policji,
 - ✓ spotkanie terapeutą psychologiem,
 - ✓ spotkania organizacyjne dotyczące powołania zarządu i zespołów tematycznych.
- Pod koniec roku zarząd Klubu opracował plan pracy na I półrocze 2014 roku.

Podsumowując założenia dokonane w **Miejskim Systemie Wspierania Aktywności Seniorów na lata 2009-2015 „Tomaszów dla Seniorów”** stwierdzić należy, że wszelkie nowo wdrażane tematy i akcje spotkały się z dużym zainteresowaniem seniorów i istnieje wielka potrzeba kontynuowania działań w latach kolejnych.